

Το γεφύρι Καμπέρ Αγά

του Βασίλη Κ. Σπύρου

Το πέτρινο τοξωτό γεφύρι Καμπέρ Αγά βρίσκεται επί του Ζαγορίτικου, λίγο πριν τη συμβολή του με το Βάρδα, παραποτάμων του Αράχθου.

Χτίστηκε το δεύτερο μισό του 18^{ου} αιώνα, από τον Οθωμανό Καμπέρ Αγά, ο οποίος ήταν ιδιοκτήτης (τσιφλικάς) της περιοχής των Μηλιωτάδων. Είναι από τα ελάχιστα γεφύρια, που χτίστηκαν από Οθωμανό και φέρει το όνομά του. Ο Ι. Λαμπρίδης στο βιβλίο του «Ηπειρωτικά Αγαθοεργήματα» αναφέρει ότι ο Καμπέρ Αγάς προέβη σε πολλές αγαθοεργές πράξεις, γεγονός σπάνιο για Οθωμανό. Στον Καμπέρ Αγά ανήκε και το ομώνυμο ξακουστό Χάνι Καμπέραγα, το οποίο είναι χτισμένο κοντά στο γεφύρι.

Στο γεφύρι Καμπέρ Αγά, 1944. Πορεία ανταρτών του ΕΛΑΣ στο Ανατολικό Ζαγόρι, έξω από τους Μηλιωτάδες. (Φωτογραφία: Κώστα Μπαλάφα, γνωστού φωτογράφου της Αντίστασης).

Το γεφύρι Καμπέρ Αγά κατασκευάστηκε για την αποκατάσταση της συγκοινωνίας της περιοχής του Ανατολικού Ζαγορίου με τα Γιάννινα, μετά την κατάρρευση από την «επίθεση» του νερού ενός παλαιότερου γεφυριού - του «Παλιογέφυρου» - που γεφύρωνε τον ενιαίο ποταμό Διπτόταμο, λίγο μετά τη συμβολή των παραποτάμων Ζαγορίτικου και Βάρδα. Το γεφύρι αυτό είναι άγνωστο πότε χτίστηκε και σήμερα σώζεται το δεξιό βάθρο του πίσω από το Χάνι Καμπέραγα.

Το γεφύρι Καμπέρ Αγά αποτελεί μοναδικό δείγμα αρχιτεκτονικής των μαστόρων του τόπου. Το υλικό κατασκευής είναι η γκρίζα πέτρα της περιοχής, που δένει με το τοπίο και φαντάζει ως ένα κατασκευάσμα και προέκταση της ίδιας της φύσης.

Το γεφύρι είναι μονότοξο με τρία ανακουφιστικά τόξα (καμάρες). Δεξιά και αριστερά του μεγάλου τόξου υπάρχουν τα δύο μικρότερα ισουήκη και το ένα ακόμα πιο μικρό στην αριστερή πλευρά του.

Το έτος 1982 χαρακτηρίστηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού ως διατηρητέο μνημείο, καθώς και η γύρω περιοχή, σε απόσταση 60 μέτρων από το γεφύρι. Κατά καιρούς έγιναν διάφορες εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης από την 6^η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΣΤΟΥΣ ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ

Από τη φετινή σχολική χρονιά λειτουργεί Νηπιαγωγείο στους Μηλιωτάδες, στο οποίο φοιτούν 6 νήπια. Ο αριθμός αυτός θεωρείται ικανοποιητικός, αν συγκριθεί με τον αριθμό των μαθητών του Δημοτικού Σχολείου και του Γυμνασίου Μηλιωτάδων, που είναι πολύ μικρός.

Ας ελπίσουμε ότι αυτό δεν αποτελεί απλώς μια ευχάριστη έκπληξη, αλλά ότι θα σημάνει μια νέα αρχή για την παραμονή νέων ανθρώπων στην περιοχή.

Έγκριση για κατασκευή Υδροηλεκτρικών Έργων

Από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.) του Υπουργείου Ανάπτυξης εγκρίθηκε η κατασκευή του Υδροηλεκτρικού Έργου Αγίου Νικολάου στον ποταμό Αραχθό, ισχύος 93 MW από την εταιρεία ΜΗΧΑΝΙΚΗ, καθώς και η κατασκευή του ΥΗΕ Βοβούσας στον ποταμό Αώο, ισχύος 93 MW από την εταιρεία ΑΕΓΕΚ.

Η κατασκευή των απαιτούμενων φραγμάτων στα παραπάνω ποτάμια ξεσήκωσε θύελλα διαμαρτυριών από πολλούς φορείς, ανάμεσα στις οποίες ο Σύλλογος Προστασίας Αράχθου και η Κοινότητα Βοβούσας.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Δημοσιεύουμε επιγραμματικά τις κυριότερες από τις αποφάσεις του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου, το μήνα που πέρασε:

1) Αποφάσισε την προσφυγή του Δήμου στο Συμβούλιο της Επικρατείας κατά της απόφασης του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ και Ανάπτυξης, που ενέκριναν τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τη λειτουργία λατομείου μαρμάρων στη θέση «Ράχη Λούκα» Δεματίου. Μειοψήφησε ο Κ. Δαλαγγέλης ζητώντας την αναβολή του θέματος.

2) Τροποποίησε το Πρόγραμμα Έργων και αναμόρφωσε τον Προϋπολογισμό του έτους 2001.

3) Αποφάσισε τη διεξαγωγή γεωλογικής έρευνας από το Ι.Γ.Μ.Ε. στον οικισμό Δεματίου.

4) Ανέθεσε την εκπόνηση των Διαχειριστικών μελετών των δημοτικών δασών Μακρίνου και Γρεβενιτίου για την επόμενη δεκαετία. Μειοψήφησαν Φ. Μότση, Κ. Δαλαννέλης, Ι. Ρούσκας.

5) Παραχώρησε δημοτική έκταση στην πλατεία Καρυών για ανέγερση Ι. Ναού.

6) Ανέλαβε πρωτοβουλία να ζητήσει από την Πολιτεία την επιστροφή των περικοπέντων δασών και την ανανέωση των ιδιοκτησιών.

7) Αποφάσισε τη δημιουργία Σήματος του Δήμου.

8) Συζήτησε καταννελίες για καταλήψεις δημοτικών εκτάσεων στο Καβαλλάρι.

9) Ανανέωσε τη σύμβαση για τους Τηλεκαρδιογράφους. Επιφυλάξεις εξέφρασε ο Ι. Ρούσκας. Μειοψήφησε ο Χρ. Παπατόλης. Λευκό ψήφισαν Ι. Κίτσιος, Β. Σπύρου. Απουσίαζαν Ηλ. Κίτσιος, Ευθ. Κίτσιος.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Η Ελισάβετ Γ. Χατζή και ο Γεώργιος Μαχαιράς απόκτησαν κορίτσι. Να τους ζήσει!

ΒΑΦΤΙΣΕΙΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Στις 30 Σεπτεμβρίου η Χαρά και ο Πάυλος Κ. Στυλιανός βάφτισαν το κοριτσάκι τους. Ο ανάδοχος του έδωσε το όνομα Αγγελική. Να τους ζήσει!

ΓΑΜΟΙ

Η.Π.Α.: Στις 16 Σεπτεμβρίου έγινε ο γάμος της Μαρίας Γ. Μπαρμπάλη με τον Αναστάσιο Τσιόπουλο από την Καρδίτσα. Να ζήσουν ευτυχισμένοι!

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ: Στις 21 Οκτωβρίου έφυγε από τη ζωή ο Αριστείδης Χρ. Τσιουράς σε ηλικία 88 ετών. Θερμά συλλυπητήρια!

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

1. ΔΕΜΑΤΙ: Στις 7 Οκτωβρίου τελέστηκε μνημόσυνο για την ανακομιδή των οστών του Χρήστου Δ. Αγγέλη.
2. ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Στις 7 Οκτωβρίου τελέστηκε 40ήμερο μνημόσυνο στη μνήμη του Λάμπρου Κ. Ρίζου.
3. ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ: Στις 14 Οκτωβρίου τελέστηκε ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη του Βασιλείου Μ. Οικονόμου.
4. ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ: Στις 14 Οκτωβρίου τελέστηκε μνημόσυνο για την ανακομιδή των οστών της Γιαννούλας Κ. Ξήτα.
5. ΔΕΜΑΤΙ: Στις 21 Οκτωβρίου τελέστηκε μνημόσυνο για την ανακομιδή των οστών της Πανάγιως Αθ. Αγγέλη. Αιωνία τους η μνήμη!

ΕΓΚΡΙΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ιωαννίνων γνωμοδότησε θετικά για τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, που αφορά την εκμετάλλευση λατομικού χώρου σχιστολιθικών πλακών έκτασης 15.499 τ.μ., που βρίσκεται στη θέση «Αγία Βαρβάρα» Δεματίου.

Απόρριψη προσφυγής

Απορρίφθηκε από την Επιτροπή του άρθρου 18 η προσφυγή του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου κατά της απόφασης του Νομαρχιακού Συμβουλίου Ιωαννίνων, σύμφωνα με την οποία γνωμοδότησε θετικά για τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από τη λειτουργία λατομείου μαρμάρων στη θέση «Ράχη Λούκα» Δεματίου.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΕΛΕΣΗΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ

Την Κυριακή 11 Νοεμβρίου θα τελεστεί στους Μηλιωτάδες 40ήμερο μνημόσυνο στη μνήμη του Αριστείδη Χρ. Τσιουρά.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ Χ. ΤΣΙΚΟΥΡΑ

Στη μνήμη του Αριστείδη Χρ. Τσιουρά προσέφεραν:

- 1) Στον Ι. Ναό Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτάδων: Γεώργιος Αρ. Τσιουράς 20.000 δρχ., Ηλίας Αρ. Τσιουράς 50.000 δρχ., Κων/νος Γ. Τσιουράς 200.000 δρχ., Γεώργιος Κ. Ξήτας 10.000 δρχ., Δημήτριος Ι. Παππάς 10.000 δρχ., Κων/νος Λάμπρης χρηματικό ποσό, Γεώργιος Κ. Παππάς χρηματικό ποσό.
- 2) Στον Ι. Ναό Αγίου Αθανασίου Μηλιωτάδων: Γεώργιος Αρ. Τσιουράς 20.000 δρχ., Ηλίας Αρ. Τσιουράς 50.000 δρχ., Πολιτιστικός Σύλλογος Μηλιωτάδων 10.000 δρχ.
- 3) Στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Δεματίου: Γεώργιος Αρ. Τσιουράς 20.000 δρχ., Ηλίας Αρ. Τσιουράς 50.000 δρχ.

ΝΕΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Κατά τις φετινές εξετάσεις εισαγωγής στα ΑΕΙ - ΤΕΙ η Κυριακή Β. Μπλέτσου εισήχθη στη Φιλοσοφική Σχολή Κέρκυρας. Συγχαρητήρια!

ΔΩΡΕΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΕΣ Ι. ΝΑΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

Με δωρεές των οικογενειών Ηλία Ν. Κίτσιου και Βασιλείου Ηλ. Κίτσιου κατασκευάστηκαν στον Ι. Ναό Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτάδων οι αγιογραφίες της Αγίας Κυριακής, Αγίας Μαρίας και Προφήτη Ηλία.

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Πωλείται οικόπεδο 3.500 στρεμμάτων εντός οικισμού Μηλιωτάδων. Πληροφορίες στη δ/ση της εφημερίδας.

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Πωλείται οικόπεδο 1 στρ., μαζί με σπίτι, στον οικισμό Μηλιωτάδες, καθώς επίσης και οικόπεδο 4 στρ. εντός οικισμού. Πληροφορίες στο τηλέφωνο 0651-32996.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Κατίνα Κασαπάκη: 500
Βάιος Ζώης: 4.000
Ιωάννης Βλάχος: 2.000
Γεώργιος Μήτσος: 1.000
Χρήστος Σταπαρούνας: 500
Νικόλαος Τσιόλης: 1.500
Αικατερίνη Πουλάκου: 1.000
Κων/νος Δαλαγγέλης: 2.000
Νικόλαος Κ. Παππάς: 2.400
Χρήστος Ντέλλης: 3.500
Χρήστος Ζιώγας: 1.670
Ελευθέριος Αγγέλης: 1.670
Μαρία Παπατσιάρα: 1.670
Ηλίας Καραγιάννης: 500
Γεώργιος Δαλαγγέλης: 1.670
Κων/νος Ζήδρος: 1.670

Αυτοί που φεύγουν

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΧΡ. ΤΣΙΚΟΥΡΑΣ

Έφυγε από κοντά μας ο Αριστείδης Χρ. Τσιουράς, πλήρης ημερών, σε ηλικία 88 ετών. Γεννήθηκε και μεγάλωσε στη θέση «Φιέρη» Δεματίου, ασχολούμενος με τη γεωργικοκτηνοτροφία. Παντρεύτηκε τη Μαρία Γ. Παππά και απόκτησε τρία παιδιά: τον Γεώργιο, τον Ηλία και την Ευανθία, η οποία απεβίωσε πριν δύο μήνες.

Μετά το σεισμό του 1967 εγκαταστάθηκε μόνιμα στους Μηλιωτάδες.

Ήταν άνθρωπος άκακος, υπομονετικός, εργατικός, σεβάσιμος και αναπητός από τους χωριανούς.

Υπέφερε τα τελευταία χρόνια από χρόνια άσθμα, αλλά το μεγαλύτερο κακό ήταν ο θάνατος της κόρης του Ευανθίας που τον συγκλόνισε βαθιά.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τον σκεπάζει! Αιωνία του η μνήμη!

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Δεισιδαιμονίες

■ Όταν τα ζώα προσβληθούν από «παρμάρα» και δεν έχουν γάλα, παραδέχονται πως αυτό θεραπεύεται από ξηρές ρίζες «σκάρφης» που τις τρίβουν καλά, τις ανακατεύουν με αλάτι και τις δίνουν στα ζώα και τις τρώγουν κατά το αλάτισμα.

■ Για να πάει καλά το στήτι, ή τα ζώα, καρφώνουν στο κατώφλι της πόρτας του σπιτιού ή του σταύλου ένα παλιό πέταλο και πιστεύουν πως αυτό φέρνει γούρι.

■ Το νερό της κολυμβήθρας πρέπει να χυθεί μέχρι και την τελευταία σταγόνα στο χωνευτήρι της εκκλησίας «να μη χαθεί το μωρό».

(Από το βιβλίο του Ι. Μάνθου ΤΟ ΔΕΜΑΤΙ Ιστορία - Λαογραφία, Β' μέρος, 1986)

«Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΩΝ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ»

Μηνιαία έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων Ζαγορίου Υπεύθυνος έκδοσης ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1. Βασίλειος Παπαευσθυμίου
2. Βασίλειος Δ. Παπαζώης
3. Γιαννούλα Αρ. Οικονόμου
4. Χρήστος Ι. Οικονόμου
5. Κων/να Αθ. Μπαζούκα

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού: 1.500 δρχ.
Εξωτερικού: 25 δολάρια 35 μάρκα

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη και τις απόψεις της εφημερίδας ή του Συλλόγου

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Βασίλειος Κ. Σπύρου
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

1. Αριστοτέλης Οικονόμου
2. Γιαννούλα Αρ. Οικονόμου
3. Βασίλειος Παπαευσθυμίου

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Για τα ιστορικά διατηρητέα μνημεία

Μετά χαράς μου μεγάλης είδα το δημοσιευθέν κείμενο «Ιστορικά διατηρητέα μνημεία στο Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου». Αυτό το γεγονός τιμά την εφημερίδα σας διά τους γνωστούς λόγους και εύχομαι να συνεχίσετε παρόμοιες καταγραφές, αρκεί όμως να γίνονται αι σχετικά δημοσιεύσεις, κατόπιν συγκεντρώσεως πολλών πληροφοριών, διασταυρώσεως και εξακριβώσεως αυτών, διότι αποτελούν αλάνθαστα ιστορικά στοιχεία όταν μάλιστα δημοσιεύονται, γίνονται ευρύτερον γνωστά και μάλιστα εις τους νεωτέρους κ.λ.π. Διά τούτο σας επαινών και σας συγχαίρω.

Επειδή όμως παρετήρησα μερικές παραλήψεις σας ως προς τα υπάρχοντα ως διατηρητέα μνημεία εις το χωριό μου Πέτρα, εις το σχετικόν δημοσίευσά σας στο φύλλο της εφημερίδας 210, Αύγουστος 2001, που ασφαλώς τούτο οφείλεται εις ελλιπή και κακήν πληροφόρησιν από άγνωστον ίσως του συνεργάτου και επειδή η παράλειψις ή το λάθος αυτό πρέπει να διορθωθεί, έρχομαι να σας βοηθήσω και να σας παρακαλέσω όπως με νέον δημοσίευσά σας να διορθώσετε με την συμπλήρωσιν των νέων στοιχείων, που σας γνωρίζω κατωτέρω:

1ον) Πλησίον της Πέτρας υπάρχουν 2 πανύψηλοι βράχοι κυλινδρικοί σαν τα Μετέωρα. Ο ένας βράχος, που έχει και μερικά μικρά δένδρα και που η ανάβασις εις αυτόν γίνεται με σιδηρένια σκάλα, καρφωμένη στο βράχο με 100 περίπου σκαλιά στην κορυφή έχει ένα κυκλικό ίσιωμα και με πελασγικό τείχος εις το μέσον υπάρχουν μερικά υπολείμματα αρχαίου βωμού. Τώρα εκεί κατά το 1923 εκτίσθη μικρός Ιερός Ναός Αγίας Τριάδος κατά διαταγήν και ευλογίαν του τότε Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ιωαννίνων Κυρού Σπυριδωνος.

Κάτω και πλησίον των επιβλητικών αυτών βράχων «Στα Λιθάρια» όπως λέγονται ευρίσκεται ο Μοναστηριακός Ναός της Αγίας Παρασκευής, όπου γίνεται στις 26 Ιουλίου κάθε χρόνο πανήγυρις με πολλούς προσκυνητές από τα γύρω χωριά. Εν συνεχεία είναι η καλλιεργουμένη αγροτική έκτασις ονομαζομένη «ΣΕΛΙΑ». Προφανώς εκεί θα ήτο αρχαίο χωριό των Σελών, όπως η παράδοσις του χωριού ομολογεί. Στα χωράφια που καλλιεργούνται εκεί ευρίσκονται αρχαία πήλινα αγγεία και τάφοι. Τούτο έγινε γνωστό εις την Αρχαιολογικήν Υπηρεσίαν Ιωαννίνων, αλλά δυστυχώς ουδέν ενδιαφέρον έδειξε, όπως θα έπρεπε να γίνει. Το τοπίον αυτό παρουσιάζει τουριστικόν ενδιαφέρον και πολλοί τουρίστες το επισκέπτονται.

2ον) Νερόμυλοι - Νεροτριβές - Μαντάνια. Από τα πολύ παλαιά χρόνια στην Πέτρα, κάτω από το χωριό 500 μ. περίπου στο μεγάλο Λάκκο με το άφθονο νερό υπάρχει ο Παλαιός Νερόμυλος. Ένα κτίριον λιθόκτιστο, παραδοσιακό, με μεγάλο πέτρινο νερόμυλο, που άλεθε σιτάρι, καλαμπόκι, κριθάρι καθημερινώς και έβγαζε αλεύρι καλό και κατάλληλο για αρτοποιία των χωριών. Εντός του κτιρίου αυτού ήτο η κατοικία του μυλωνά καθώς και χώρος μεγάλος για τα αλέσματα και για τα κρέσματα και τέντωμα των μάλλινων υφασμάτων ή βελεντζών μετά την κατεργασίαν των εις τα μαντάνια και την νεροτριβήν. Αυτά διατηρούνται ακόμη και ανήκουν στην εκκλησίαν του χωριού. Παλαιότερον εξυπηρετούντο όλα τα γύρω χωριά. Τώρα δεν λειτουργούν και δυστυχώς ερειπώνονται και επήρανε τώρα την τοπωνυμίαν «Παλαιόμυλος».

Η Αδελφότης Πετριωτών «Πρόδοος» κατεσκεύασε τώρα πολύ πλησίον του χωριού, στο Λάκκο, στη θέση «Βρύση Οξυά» νέον λιθόκτιστον Νερόμυλο και Νεροτριβιά για τις ανάγκες των χωριανών. ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΑΛΑΓΓΕΛΗΣ Διδ/λος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Κανένα λάθος και ουδεμία παράλειψη υπήρξε από πλευράς μας, σχετικά με το δημοσίευσά μας, που αφορούσε τα Ιστορικά Διατηρητέα Μνημεία του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου.

Βεβαίως στην περιοχή μας υπάρχουν πολλά αξιόλογα ιστορικά μνημεία, όπως και αυτά στα οποία αναφέρεται ο κ. Δαλαγγέλης, αλλά Διατηρητέα είναι μόνο εκείνα που ανακηρύχθηκαν με βάση εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών και απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού, η οποία δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ).

Το δημοσίευσά μας, λοιπόν, αφορούσε τα Διατηρητέα Μνημεία και όχι όλα τα μνημεία της περιοχής και μάλιστα αναγράφονταν ο αριθμός, η ημερομηνία και το έτος του ΦΕΚ και το σχετικό κείμενο της ανακήρυξης για κάθε μνημείο χωριστά.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Για την Ημέρα Μνήμης Ανατολικού Ζαγορίου

Κατά την 8ην Ιουλίου ε.έ. ημέραν Κυριακήν, η επίσημος τελετή Ημέρα Μνήμης των θυμάτων ναζιστικής περιόδου τελέσθη μετά πάσης επισημότητας εις το Δ.Δ. Πέτρας, ενώπιον των επισημών Αρχών και άλλων προσκεκλημένων τιμητικών.

Δυστυχώς εγένοντο σημαντικές παραλήψεις και λάθη. Αναφέρομαι μόνον εις το προσκλητήριο των νεκρών, ειδικώς και μόνον διά Δημολογία Δεμέρισμα Πέτρας, του χωριού μου, το οποίον έχει 12 νεκρούς, όμως στον δημοσιευθέντα πίνακα εις την εφημερίδαν «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ» Φ. 281, Σεπτεμβρίου, σελίς 10, αναφέρονται δυστυχώς μόνον 4 και όχι 12, δηλαδή όλα. Δεν επιθυμώ να σχολιάσω την παράλειψιν αυτήν, ούτε τον υπεύθυνον να κατακρίνω δημοσίως. Υποχρέωσιν όμως έχω να σας δώσω προς δημοσίευσιν στην εφημερίδα σας τον αληθινόν ονομαστικόν κατάλογον των θυμάτων, προς αποκατάστασιν της αληθείας και του δικαίου.

Δ.Δ. Πέτρας: 1) Κων/ντίνος Β. Δαλαγγέλης, 2) Αντώνιος Χ. Παπαστεργίου, 3) Αριστείδης Β. Διαμάντης, 4) Χρήστος Αν. Ζώμπρας, 5) Κων/ντίνος Α. Παπαναστασίου, 6) Ιωάννης Γ. Τσουλίδης, 7) Αναστάσιος Ι. Έξαρχος, 8) Βασίλειος Ν. Κασσιόπουλος, 9) Γεώργιος Ι. Γκόντρας, 10) Πέτρος Αλ. Λεονταρίδης, 11) Δεσ/νίς Αντων. Ζώμπρας, 12) Δεσ/νίς Β. Τσιατούρα.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΑΛΑΓΓΕΛΗΣ

Διδ/λος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Ο κατάλογος των θυμάτων του Δ.Δ. Πέτρας, κατά την Γερμανική Κατοχή, συντάχθηκε από το Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου, μετά από πρόταση των φορέων της Πέτρας.

Κρούσματα καταρροϊκού πυρετού των προβάτων

Κρούσματα καταρροϊκού πυρετού των προβάτων εντοπίστηκαν σε πολλές περιοχές του Νομού Ιωαννίνων. Ανάμεσα στις περιοχές αυτές συγκαταλέγεται και το χωριό μας.

Η Δ/ση Κτηνιατρικής της Νομ. Αυτοψης Ιωαννίνων επέβαλε διάφορα υγειονομικά μέτρα για την αντιμετώπιση της ασθένειας. Τα κυριότερα είναι: Θανάτωση των μολυσμένων ζώων, Υποχρεωτική παραμονή των ζώων στο χώρο εκμετάλλευσης, Ψεκάσμος με ειδικά εντομοκτόνα.

Η ασθένεια δεν είναι επικίνδυνη για τον άνθρωπο, ούτε έχει καμιά επίπτωση από την κατανάλωση κρέατος και γάλακτος από μολυσμένα ζώα.

Καστανώνας (Ντραγάη - Ι)

Ο Καστανώνας, παλιότερη ονομασία του χωριού η Ντραγάη ή το Ντραγάι, είναι κι αυτό ένα απ' τα όμορφα χωριά του Ανατολικού Ζαγορίου, στις υπώρειες του Κοζιακού, ανάμεσα στο Μακρίνο και τη Δόλιανη, σ' απόσταση 4 - 5 χλμ. και 48 χλμ. από τα Γιάννινα.

Το χωριό πνίγεται στο πράσινο και σκεπάζεται κυριολεκτικά από καστανιές, λεφτοκαρυές, πεύκα κι έλατα, οξυές και καρυδιές.

(...) «Παντού κυρίαρχο το χλωροπράσινο γραβί, με θάμνους λογής-λογής από αιγοκλήματα και κρانيές, που τις σφιχτοζώνουν οι αγράμπελες και οι χελιδρονιές ως την κορυφή τους και τις κουκουλώνουν... Ρεματιές που κυλάν μικρές νεροσυρμές, μέσα σε ειδυλιακή σκηνοθεσία σου χαρίζουν μια σπάνια χαρά, που δεν θέλεις ποτέ σου να τελειώσει...» (Γιάννης Σαραλής: Το Ζαγόρι).

Στη Δραγάη μπορεί να πάει κανείς ξεκινώντας από τα Γιάννινα, ακολουθώντας την εθνική οδό προς Μέτσοβο. Στη θέση «Μπαλντούμα» στ' αριστερά μας (με κατεύθυνση προς Μέτσοβο) ξεκινάει η επαρχιακή οδός προς τα χωριά Μηλιωτάδες (έδρα του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου), Γρεβενήτι - Φλαμπουράρι - Ελατοχώρι - Μακρίνο (ασφαλτόστρωτος) - Δραγάη.

Μια άλλη διαδρομή προς Δραγάη, συντομότερη, είναι από Μηλιωτάδες - Δόλιανη, ασφαλτόστρωτος, Δραγάη. Ο Καστανώνας έχει οδική προσπέλαση και προς το Κεντρικό Ζαγόρι: Καστανώνας - Δόλιανη - Λεφτοκαρυά χωματόδρομος, Φραγκάδες - Κήποι κτλ.

Η ιστορία του Καστανώνα, συνυφασμένη με την ιστορία όλου του Ζαγορίου, ξεκινάει από πολύ παλιά. Ο Ι. Λαμπρίδης στα «Ζαγορισιανά» (τ. Α', σελ. 86) γράφει: «Του τερπνού τούτου χωριού εξ 6 οικιών συνισταμένου, οι κάτοικοι μετώκησαν, κατά τινα παράδοσιν, ένεκα καταδρομής τινος, εις Τρίκαλα. Μετά παρέλευσιν δε χρόνου τινος επανήλθον μετ' άλλων και ούτως ηυξήθη το χωρίον...». Ο Ευρ. Μακρής στο βιβλίο του «Τα Ζαγοροχώρια» παραθέτει τη μαρτυρία του Α. Βλαχόπουλου για το χωριό και γράφει: «Το παλιό Δραγάρι ή Δραγάι έχει βυζαντινή προέλευση. Ιδρυτής αυτού τυγχάνει ο Βυζάντιος αξιωματούχος (χιλιάρχος) Δρουγγάριος Μιχαήλ εξ ου και Δρουγγάριον ονομάζετο αρχικώς κι έγινε Δραγάρι». Το 1081 μ.Χ. ο Δρουγγάριος

αυτός, όπως γράφει ο Ευρ. Μακρής, συνόδευσε τον Αλέξιο Κομνηνό στην εκστρατεία που έκανε ενάντια στο Νορμανδό Βοημούνδο Γισκάρδο. Στη σύγκρουση - μάχη, που έγινε στο Δυράχιο, ο Βοημούνδος νικήθηκε κι έφυγε στην Ιταλία. Ο Κομνηνός γυρίζοντας πέρασε από τον «Κοζιακό» κι έχτισε, όπως λέγεται, την ως τα σήμερα γνωστή «Βασιλόβρυση». Ο Δρουγγάριος τραυματισμένος δεν ακολούθησε τον Κομνηνό. Έμεινε μαζί με 25 ακόμη συντρόφους του στον Κοζιακό κι έχτισε το χωριό μαζί με την εκκλησία της Παναγίας.

Στα χρόνια της ακμής του Ζαγορίου (18^{ος}-19^{ος} αιώνας) ακμάζει κι ο Καστανώνας. Δείγμα της ακμής αυτής ο παλιός ημιονικός λιθόστρωτος δρόμος (γκαλντερίμι 2 ώρες) που οδηγούσε από τον ποταμό Βάρδα στο χωριό, με πεζούλι στις άκρες και που χορταριασμένος διατηρείται ακόμη, όπως κι ο ξεχωριστός αρχοντομαχαλάς με τα ωραία παραδοσιακά του σπίτια που είχε και σήμερα κείτονται ερειπωμένα. Καλντερίμια όλοι οι δρόμοι του χωριού ως το βουνό επάνω. «Περβατάς και δεν λασπώνεσαι», λέει ο Β. Φανίσιος.

Το χωριό κήκε κι αυτό, όπως και τα άλλα χωριά του Ζαγορίου, το 1943 από τους Γερμανούς κατακτητές. Από τα αρχοντόσπιτα που είχε δεν έμειναν παρά μόνον 6. Κήκαν τότε και οι 2 εκκλησίες του χωριού, το σχολείο και λεηλατήθηκε το βιος των κατοίκων.

Απομεινάρι της Ζαγορίσιας αρχοντιάς του χωριού η κεντρική πλατεία του, πάνω από την παλιά βρύση, που περιμένει τους επισκέπτες να πιουν δροσερό νερό, να ξεαποστάσουν στο σοφά του πλατανιού και ν' αγναντέψουν τα απέναντι χωριά, τα

βουτηγμένα στο πράσινο, Φλαμπουράρι, Γρεβενίτι, Ελατοχώρι... «Έναν κόσμο που τον διαφεντεύει η δεσποτεία του δέντρου...».

Οι σημερινοί του ελάχιστοι κάτοικοι το χειμώνα κι οι πολλοί το καλοκαίρι, προσπάθησαν και πασχίζουν ν' αναστηλώσουν και να συντηρήσουν όσα σπίτια έμειναν, αλλά και καινούργια να χτίσουν.

Ο Καστανώνας καλεί όσους αγαπούν το Ζαγόρι και θέλουν να χαρούν την ασύλληπτη ομορφιά του πράσινου, να επισκέπτονται κι αυτόν.

(Από την εφημερίδα ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΚΑ ΝΕΑ, Δεκέμβριος 2000)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΡΑΔΙΑ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Δεματίου «Η ΠΡΟΟΔΟΣ» σας ανακοινώνει ότι και φέτος όπως και κάθε χρόνο θα πραγματοποιηθεί η καθιερωμένη πλέον ΓΙΟΡΤΗ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ στους Βοτανσαίους Δεματίου στις 10 Νοεμβρίου 2001 και ώρα έναρξης 20.00.

Η βραδιά θα περιλαμβάνει δωρεάν τσίπουρο, εκλεκτούς μεζέδες και, πολύ κέφι. Καλούμε όλους τους χωριανούς και φίλους να τιμήσουν και να στηρίξουν με την παρουσία τους αυτή την εκδήλωση του Συλλόγου μας.

ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΣΕ... ΔΕΞΑΜΕΝΗ

Δυο αρκουδάκια βρέθηκαν εγκλωβισμένα σε δεξαμενή στην Πέτρα. Το περιστατικό αντιλήφθηκε ο Κων/νος Παπαζώης, Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου του χωριού και ειδοποίησε το Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου.

Ο Δήμαρχος κ. Σπυριδάκης επικοινωνήσε με την Πυροσβεστική Υπηρεσία και το Σύλλογο Προστασίας της αρκούδας ΑΡΚΤΟΥΡΟ, μέλη του οποίου απεγκλώβισαν τα αρκουδάκια και τα άφησαν ελεύθερα στο δάσος.

ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΕΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ

Στις 11 Οκτωβρίου διοργανώθηκε στο Δήμο Εγνατίας από τη Δ/ση Γεωργίας ενημερωτική Ημερίδα για το Πρόγραμμα Νέων Αγροτών.

Παρακολούθησαν την ημερίδα αγρότες και ενδιαφερόμενοι από τους Δήμους Εγνατίας, Ανατολικού Ζαγορίου, Μετσόβου και τις Κοινότητες Μηλέας και Βοβούσας.

Πετριώτικα και άλλα...

Γράφει ο Κ. Χρ. Δαλαγγέλης από την Πέτρα

■ Στο παρεκκλήσι του Αγίου Δημητρίου έγινε η λειτουργία στις 26 Οκτωβρίου, όπως κάθε χρόνο. Πανέμορφο και ανακαινισμένο εκκλησάκι ανάμεσα από μεγάλες επιβλητικές βελανιδιές και πυκνές κρانيές, και αγριοτριανταφυλλίες. Παλιότερα ο προαύλειος χώρος του ήταν και νεκροταφείο του χωριού γύρω στο 1930-35. Και το 1951-53 ήταν και ο καθεδρικός ναός του χωριού μας.

■ Για την 61^η επέτειο του ΟΧΙ του 1940 Δοξολογία εψάλλη στον καθεδρικό ναό του χωριού. Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε ο Συν. Δημοδιδάσκαλος Ηλίας Τσόντζος και τον Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου εκπροσώπησαν οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Χρ. Ζώμπρας, Κ.Χ. Δαλαγγέλης και Ι. Ρούσκας.

■ Επιμνημόσυνη δέηση εψάλλη στο Ηρώο των πεσόντων του χωριού μας και στεφάνια κατέθεσαν. Για τον Δήμο Αν. Ζαγορίου ο Δημ. Σύμβουλος Χρ. Ζώμπρας, για το Δ.Δ. Πέτρας ο Πρόεδρος του Τ.Σ.Δ. Κ.Δ. Παπαζώης, για την Εθνική Αντίσταση ο αντιστασιακός και πολεμιστής τους έπους 1940 Λάμπρος Γκόγκος και για την Αδελφότητα των Απανταχού Πετριωτών ο Αθ. Δ. Κασσιόπουλος.

■ Πραγματικό στολίδι στην άκρη της πλατείας του χωριού είναι η τελείως ανακαινισμένη πέτρινη βρύση. Μπράβο στον μάστορα Χρ. Β. Ζώμπρα και γρήγορα να μπορέσουμε να ανακατασκευάσουμε και όλα τα μνημεία του χωριού.